

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Facultatea	FACULTATEA DE PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
Departamentul	DEPARTAMENTUL DE PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
Domeniul de studii	ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
Ciclul de studii	LICENȚĂ
Programul de studii	EDUCAȚIE TIMPURIE

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	PSIHOLOGIA DEZVOLTĂRII COPILULUI				
Anul de studiu	I	Semestrul	I	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DF - fundamentală, DS - de specializare, DC – complementară				DD
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DOB – obligatorie, DOP – opțională, DFA - facultativă				DOB

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	3	Curs	2	Seminar	1	Laborator/ Lucrări practice		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	42	Curs	28	Seminar	14	Laborator/ Lucrări practice		Proiect	

Distribuția fondului de timp pe semestru	ore
II.a) Studiu individual	55
II.b) Tutoriat (pentru ID)	
III. Examinări	3
IV. Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual (II.a+II.b+III)	58
Total ore pe semestru (I.b+II.a+II.b+III+IV)	100
Numărul de credite	4

4. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale/generale	CP 2 Gestioneaza problemele copiilor CP 3. Oferă sprijin copiilor în dezvoltarea competențelor personale
Competențe transversale	CT 1. Da dovada de auto-reflecție

5. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie
- Corelează cunoștințele de specialitate, psihopedagogice, în realizarea activităților instructiv-educative din învățământ și a altor activități educaționale - Identifică dificultățile în adaptare/învățare întâmpinate de copii/elevi/tineri și acordă asistență specializată necesară pentru depășirea lor și obținerea progresului în învățare	- Aplică curriculumul cu parcurgerea etapelor și metodologiilor specifice de realizare a activităților din procesul educațional - Evaluează eficacitatea strategiilor utilizate și a impactului lor asupra copiilor/ elevilor/ tinerilor/grupurilor prin raportare la standarde și obiective menționate în documente curriculare.	- Organizează activitățile educaționale cu respectarea principiilor și metodologiilor specifice didacticilor aplicate în învățământ (pentru orice tip/categorie de copii/elevi /tineri/grupuri) - Utilizează informațiile obținute din evaluări pentru optimizarea procesului educațional, analiza critică a activităților și luarea deciziilor ameliorative.

6. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea unei structuri conceptuale specifice Psihologiei dezvoltării și relaționarea conținuturilor disciplinei cu informațiile de specialitate dobândite anterior în vederea unei optime aplicabilități în activitatea de predare;
-----------------------------------	---

7. Conținutul predării și învățării

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Psihologia dezvoltării copilului – fundamente și delimitări conceptuale • Obiectul de studiu și importanța psihologiei dezvoltării copilului • Conceptul de dezvoltare: accepțiuni, caracteristici și direcții • Domeniile dezvoltării copilului: fizică, cognitivă, socio-emoțională, morală, limbaj • Factori determinanți ai dezvoltării: biologici, psihologici, sociali și culturali	2	expunere, prelegerea intensificată, problematizarea, conversația	
2. Diferențe individuale în dezvoltarea copilului • Ritmuri și stiluri de dezvoltare • Variabilitatea dezvoltării și semnificațiile ei educaționale • Ereditate și mediu în dezvoltarea copilului • Implicații pentru educația timpurie	2	prelegerea intensificată, conversația, descoperirea dirijată	
3. Evoluția psihologiei dezvoltării copilului • De la psihologia copilului la psihologia dezvoltării • Etape, direcții și contribuții majore în domeniu • Modele explicative clasice și contemporane • Relevanța perspectivei dezvoltării pentru educația timpurie	2	expunere dialogată, descoperirea dirijată	
4. Cercetarea dezvoltării copilului: metode și etică • Metode de cercetare în psihologia dezvoltării copilului • Designuri de cercetare specifice studiului dezvoltării • Particularități ale cercetării cu copilul mic • Aspecte etice ale cercetării în psihologia copilului	2	prelegerea intensificată, conversația, studiul de caz	
5. Teorii ale dezvoltării copilului • Paradigme ale dezvoltării: reactiv, activ, interacționist • Perspective psihogenetice și psihodinamice • Contribuții contemporane: neurodezvoltare și neuroplasticitate • Perspectiva dezvoltării ca proces dinamic	2	expunere, conversația, descoperirea dirijată	
6. Periodizarea dezvoltării copilului • Criterii de periodizare a dezvoltării • Stadialitate și continuitate în dezvoltare • Repere ale evaluării nivelului de dezvoltare • Utilitatea periodizării pentru practica educațională	2	expunere dialogată, problematizarea, demonstrația, studiul de caz	
7. Dezvoltarea copilului în perioada prenatală • Stadiile dezvoltării prenatale • Factori de influență prenatală • Dezvoltarea timpurie a sistemului nervos • Tranziția de la dezvoltarea biologică la cea psihologică		expunere, prelegerea intensificată, problematizarea, conversația	
8. Nou-născutul și familia – începuturile dezvoltării • Caracteristicile dezvoltării nou-născutului • Nevoile de bază ale copilului mic • Rolul familiei în susținerea dezvoltării timpurii • Relația părinte-copil în primele luni de viață		problematizarea, demonstrația, descoperirea dirijată, studiul de caz	
9. Aspecte ale dezvoltării în primii 2-3 ani de viață • Dezvoltarea fizică și motorie timpurie: conduita de apucare, problematica coordonării oculomotorii, mersul; • Dezvoltarea afectivității: calendarul expresivității emoționale, stadialitatea relației obiectuale afective, problematica atașamentului; • Dezvoltarea cognitivă: dezvoltarea inteligenței senzoriomotorii (J. Piaget), dezvoltarea limbajului. • Practici parentale și impactul lor asupra dezvoltării timpurii	2	conversația, descoperirea dirijată, studiul de caz	
10. A doua copilărie – perioada preșcolară (3-6 ani) • Caracteristici generale ale vârstei; • Caracteristici ale dezvoltării psihice cognitive a preșcolarului: încadrare stadială, caracteristicile gândirii preoperatorii, achiziții ale gândirii în perioada preșcolară; • Elemente cognitive implicate în procesul de conturare a identității; • Caracteristicile afectivității și dezvoltării psihosociale a preșcolarului • Adaptarea la viața de grădiniță.	2	demonstrația, conversația, problematizarea, metodele și tehnicile gândirii critice, conversația, problematizarea, studiul de caz	
11. Contexte de dezvoltare și tranziții educaționale timpurii • Familia, creșa și grădinița ca medii de dezvoltare	2	expunere, prelegerea intensificată,	

• Tranziții timpurii și impactul lor asupra copilului • Rolul educatorului în sprijinirea adaptării • Colaborarea familie-instituție educațională		problematizarea, conversația,	
12. Dezvoltarea funcțiilor executive și performanța educațională timpurie • Funcțiile executive: definire și componente • Dezvoltarea funcțiilor executive în copilăria timpurie • Relația dintre funcții executive și învățare • Implicații pentru educația timpurie	2	expunere dialogată, conversația, descoperirea dirijată studiul de caz	
13. Factori de risc și vulnerabilități în dezvoltarea copilului mic • Factori biologici, psihosociali și de mediu • Riscuri în dezvoltarea timpurie • Rolul intervenției educaționale timpurii • Prevenție și sprijin educațional	2	expunere dialogată, problematizarea, demonstrația, studiul de caz,	
14. Curs de sinteză: dezvoltarea copilului – perspective integrate • Viziune de ansamblu asupra dezvoltării copilului • Corelarea dimensiunilor dezvoltării • Probleme actuale și direcții de cercetare • Implicații pentru practica educației timpurii	2	expunere dialogată, conversația, descoperirea dirijată	
Bibliografie minimală recomandată			
[1] Baum, J. (2023). <i>Atașamentul anxios</i>. București, România: Curtea Veche. [2] Berk, L. E. (2022). <i>Development through the lifespan</i> (8th ed.). Boston, MA: Pearson. [3] Bjorklund, D. F. (2022). <i>Children's thinking: Cognitive development and individual differences</i> (6th ed.). London, UK: SAGE Publications. [4] Bowlby, J. (2011). <i>O bază de siguranță: Aplicații clinice ale teoriei atașamentului</i>. București, România: Editura Trei. [5] Cassidy, J., & Shaver, P. R. (Eds.). (2016). <i>Handbook of attachment: Theory, research, and clinical applications</i> (3rd ed.). New York, NY: Guilford Press. [6] Center on the Developing Child at Harvard University. (2020). <i>Brain architecture</i>. https://developingchild.harvard.edu/science/key-concepts/brain-architecture/ [7] Clipa, O., & Schipor, M.-D. (2024). Creșterea rezilienței copiilor prin angajament: Orientare și obiective pentru dezvoltare. În G. Pânișoară (Coord.), <i>Reziliența. Calea spre succes și echilibru pentru copii și părinții lor</i>. Iași, România: Polirom. [8] Diamond, A. (2013). Executive functions. <i>Annual Review of Psychology</i>, 64, 135–168. https://doi.org/10.1146/annurev-psych-113011-143750 [9] Feldman, R. S., Olds, S. W., & Papalia, D. E. (2010). <i>Dezvoltarea umană</i>. București, România: Editura Trei. [10] Hellbrügge, T., Wimpffen, J., Hermann von, S., & Sarközy-Kerner, E. von. (2020). <i>Primele 365 de zile din viața unui copil</i>. București, România: ASCR. [11] Ionescu, T. (2008). <i>Copiii fac ordine! Categorizarea la vârsta preșcolară</i>. Cluj-Napoca, România: ASCR. [12] Neaum, S. (2022). <i>Child development for early years students and practitioners</i>. London, UK: SAGE Publications. [13] OECD. (2021). <i>Starting strong VI: Supporting meaningful interactions in early childhood education and care</i>. Paris, France: OECD Publishing. [14] Pânișoară, G. (2023). <i>Parenting de la A la Z: 83 de teme provocatoare pentru părinții de azi</i>. Iași, România: Polirom. [15] Pânișoară, G. (Coord.). (2024). <i>Reziliența. Calea spre succes și echilibru pentru copii și părinții lor</i>. Iași, România: Polirom. [16] Robson, S., & Zachariou, A. (2022). <i>Self-regulation in the early years</i>. London, UK: SAGE Publications. [17] Schipor, M.-D. (2023). Aproximare și eroare în experimentarea timpurie a realității. În O. Clipa (Coord.), <i>Educația timpurie. Resurse pentru dezvoltarea educatorilor</i>. București, România: Editura Trei. [18] Schipor, M.-D., & Clipa, O. (2021). Temperamentul: Diferențe de personalitate la copii. În G. Pânișoară (Coord.), <i>Parenting de la A la Z</i>. Iași, România: Polirom. [19] Shonkoff, J. P., & Phillips, D. A. (Eds.). (2021). <i>From neurons to neighborhoods: The science of early childhood development</i> (Updated ed.). Washington, DC: National Academies Press. [20] Thompson, R. A. (2019). Emotion regulation: A theme in search of definition. <i>Monographs of the Society for Research in Child Development</i>, 84(1), 30–47. https://doi.org/10.1111/mono.12402 [21] Vatavu, R.-D., Cramariuc, G., & Schipor, M.-D. (2015). Touch interaction for children aged 3 to 6 years: Experimental findings and relationship to motor skills. <i>International Journal of Human-Computer Studies</i>, 74, 54–76. https://doi.org/10.1016/j.ijhcs.2014.10.002 [22] Verza, E., & Verza, F. E. (2017). <i>Psihologia copilului</i>. București, România: Editura Trei. [23] Winnicott, D. W. (2004). <i>Procese de maturizare</i>. București, România: Editura Trei. [24] Zelazo, P. D., & Carlson, S. M. (2020). The neurodevelopment of executive function skills: Implications for academic achievement gaps. <i>Psychology & Neuroscience</i>, 13(3), 273–298. https://doi.org/10.1037/pne0000208			

Aplicații (seminar / laborator / lucrări practice / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Influențe asupra dezvoltării copilului	2	Expunerea, explicația,	

Factorii dezvoltării psihice – ereditatea, mediul, educația Diferențe individuale în dezvoltare Influențe normative și nenormative Neuroplasticitatea și implicațiile educaționale Perioadele critice ale dezvoltării Factori de risc în dezvoltarea copilului mic		problematizarea, conversația	
2. Atașamentul și relația părinte – copil Fazele formării atașamentului; Tipuri de atașament și consecințe ale acestora asupra dezvoltării ulterioare a copilului ; Rolul figurilor de atașament în copilăria timpurie Relația atașament–adaptare la creșă și grădiniță	2	Expunerea, explicația,conversația, descoperirea dirijată	
3. Dezvoltarea identității de gen în copilăria timpurie Dezvoltarea conceptului de gen – determinare genetică sau influență culturală? Caracteristici referitoare la stereotipul masculin și feminin și relevanța lor în perioadele timpurii; Rolul jocului în interiorizarea genului.	2	Expunerea, descoperirea dirijată, conversația, studiul de caz	
4. Grupul ca factor al dezvoltării psihice a copilului mic Ce este grupul și când apare el în viața copilului; Influențe ale grupului în plan cognitiv, afectiv, psihosocial; Peer pressure Modalități de utilizare a grupului pentru a influența dezvoltarea copilului Relațiile de prietenie la copii Rolul educatorului în dinamica grupului	2	Expunerea, explicația, conversația, descoperirea dirijată	
5. Dezvoltarea conceptului de sine și a stimei de sine la copil Conceptul de sine și imaginea de sine în copilărie Stima de sine și securitatea emoțională Rolul relațiilor educaționale Modalități educative de susținere a conceptului și stimei de sine.	2	Expunerea, conversația, problematizarea, studiul de caz	
6. Influența familiei și a părinților asupra dezvoltării psihice a copiilor Practici parentale și impactul asupra dezvoltării copilului Climat familial și securitate emoțională Conflictul parental și efectele asupra copilului mic Colaborarea familie-educator	2	Expunerea, conversația, descoperirea dirijată, studiul de caz	
7. Tranziții educaționale timpurii și adaptarea copilului Tranziția familie–creșă–grădiniță Adaptarea copilului la mediul educațional Motivația timpurie pentru învățare Rolul funcțiilor executive în adaptare	2	Expunerea, conversația, problematizarea, conversația, problematizarea, studiul de caz	
Bibliografie minimală recomandată			
[1] Andrei, A.-M., & Enea, V. (2024). Programe parentale validate științific pentru familii aflate în tranziție. În O. David & D. David (Coords.), <i>Tratat de intervenții parentale validate științific</i>. Iași, România: Polirom. [2] Andrei, A.-M., & Enea, V. (2024). Managementul emoțiilor și autodisciplină. În G. Pânișoară (Coord.), <i>Reziliența. Calea spre succes și echilibru pentru copii și părinții lor</i>. Iași, România: Polirom. [3] Bowlby, J. (2011). <i>O bază de siguranță: Aplicații clinice ale teoriei atașamentului</i>. București, România: Editura Trei. [4] Feldman, R. S., Olds, S. W., & Papalia, D. E. (2010). <i>Dezvoltarea umană</i>. București, România: Editura Trei. [5] Piaget, J., & Inhelder, B. (2005). <i>Psihologia copilului</i>. Chișinău, Republica Moldova: Editura Cartier. [6] Schipor, M.-D., & Clipa, O. (2021). Temperamentul: Diferențe de personalitate la copii. În G. Pânișoară (Coord.), <i>Parenting de la A la Z</i>. Iași, România: Polirom. [7] Winnicott, D. W. (2004). <i>Procese de maturizare</i>. București, România: Editura Trei. [8] Zelazo, P. D., & Carlson, S. M. (2020). The neurodevelopment of executive function skills: Implications for academic achievement gaps. <i>Psychology & Neuroscience</i>, 13(3), 273–298. https://doi.org/10.1037/pne0000208 [9] Rapoport, J. L., & Gogtay, N. (2008). Brain neuroplasticity in healthy, hyperactive and psychotic children: Insights from neuroimaging. <i>Neuropsychopharmacology</i>, 33(1), 181–197. https://doi.org/10.1038/sj.npp.1301553 [10] Whitebread, D. (Ed.). (2019). <i>The SAGE handbook of developmental psychology and early childhood education</i>. London, UK: SAGE Publications.			

[11] Miller, N. (2017). *Developmental psychology* [Course reader].

https://www.canyons.edu/_resources/documents/academics/faculty/nwalker/Psychology172Textbook.pdf

8. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	• Încadrarea comportamentelor la nivelul stadiilor dezvoltării psihice utilizând repere specifice; • Realizarea unor comparații pertinente interstadii, pentru înțelegerea identității psihologice și comportamentale a fiecărei vârste vizate; • Evaluarea în plan concret a relației deschise dintre rezultatele cercetării în domeniul Psihologiei dezvoltării și dezvoltarea metodelor și tehnicilor de predare-învățare.	Test docimologic	50%
Seminar	• Demonstrarea capacității de a analiza comportamente din perspectiva reperelor oferite de psihologia vârstelor; • Demonstrarea capacității de a utiliza cunoștințele specifice psihologiei vârstelor în soluționarea unor situații problematice.	Prezentare PPT Test docimologic Participare activă la seminar	50%
Laborator/ Lucrări practice			
Proiect			

Fișa disciplinei include, dacă este cazul, elemente adaptate persoanelor cu dizabilități, în funcție de tipul și gradul acestora.

Data completării	Grad didactic, nume, prenume, semnătura titularului de curs	Grad didactic, nume, prenume, semnătura titularului de aplicație
	Conf. univ. dr. Maria-Doina SCHIPOR	Asist. univ. drd. Ana-Maria ANDREI

Data avizării	Grad didactic, nume, prenume, semnătura responsabilului de program
	Prof. univ. dr. Otilia CLIPA

Data avizării în departament	Grad didactic, nume, prenume, semnătura directorului de departament
	Conf. univ. dr. Maria-Doina SCHIPOR

Data aprobării în consiliul facultății	Grad didactic, nume, prenume, semnătura decanului
	Conf. univ. dr. Aurora Adina COLOMEISCHI